

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Oglas, pripođana id. 11
i radunaju se na temelju
činjenica ili po dogovoru.
Uvjeti za predhodnje, oglasiti
se na postištionicu ili poslati
po poštu štodićice u Beč
administraciju lista u Puli.
Od naručbe valja točno oz-
eti ime, prezime i najbližu
poštu predhodnjaka.
Ko list na vrijeme ne primi,
tjeku to javi odpravniku u
čovorenom pismu, za koji se
plaća postarina,ako se izvana
napiše „Reklamacija“.
Čekovnog računa br. 847-849.
Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

**Sa budućim brojem početi
ćemo prilagati crvene listiće onim
predplatnikom, koji zaboraviše uči-
niti svoju dužnost. Tom prilikom
molimo ih, da svoju dužnost učine.**

Iz proračunske raz- prave.

(Nastavak)
Gospodarske stvari.

Što se tiče nadalje gospodarskih od-
nosa, to je već moj prijatelj i drug dr. Ploj u svojem zadnjem govoru sa priznanjem spomenuo, da je ministarstvo ne-
koje, iznose za ublaženje nevolji u Istri
pružilo. Žalibog imade jošte mnogo ob-
čina u nevolji; žalibog ova nadajose hi-
kake podpore. Žalibog mnogim su ove
podpore stigle prekasno — često prošli su
mjeseci dok je iz Beča bieu trećim o
podporu stiglo do znaanja — i žalibog kod
toga se je često takodjer politički — pri-
strano postupalo.

Ali nije dosla, da se pomogne samo
u bledi.

U jednom vladinom izvještaju o ne-
voljnom stanju bijaše-rečeno, da vlada u
mnogih kotarim Istre trajna nevolja. Na-
pram toj nevolji moralo bi se ipak više u
obzir uzeti gospodarske odnose, moralno
da se više cesta graditi, više vodenih pu-
teva urediti, izusenja provesti.

Moram ovdje jošte spomenuti, da se
nije niti jednu radnju, koja bijaše već
prije šest godina ovdje od visoke kve
dozvoljena i od vlade prilivačena, naime
popravak ceste pod Pazom u pazinskom
kotaru, malenu radnju, u koliko mi je
poznato, izvršilo navodno radi toga, jer
neima tehničkih sile.

Rišu te gospodarske odnose, hoću
da se dotaknem jošte jedne okolnosti, da
su kod nas vinogradari predani na milost
i nemilosrđu lihvarom i vinski klauzulim,
da moraju često naši radnici odstupiti mjesto
tudjim radnikom (Tako je!).

Talijanska većina u istarskom saboru.

Prelazim na drugu točku, i to na do-
godjaje u našem saboru, na koje se već
preko 20 godina ležko tužimo. Neznam,
da li bi označio ironijom ili licumjerstvom
ono, što je zastupnik dr. Rizzi mislim,
dne 30. oktobra pr. g. kazao, da vlada
ipak nemože uvrstiti kao da bi saborska
većina u Istri svoju moć naproti manjini,
u obće svoju moć zlorabila; ili zlorabiti
manjini, kojom prigodom dodao je po prilici,
da vlada neuzimlje obranu u dvih dru-
gih saborih manjine, u kojih su ove ta-
lijanske, kao što to čini sam slavenskom
manjinom u istarskom saboru.

Što li je drugo nego li zloraba moći
većine kad ova posve zakonite izbore, da-
paće i jednoglasno izabrane zastupnike
uništiti? Što li je drugo nego li zloraba
moći većine, ako se je primjerice godine
1895., moj izbor odobrilo, dočim se je
onaj moga druga Kozulić, koji bijaše
izabran istim brojem glasova, istoga dana,
u istih izbornih mjestih i istim izbornim
činom, uništio. Što li je nego zloraba
moći većine, ako se je ono učinilo jedino
s tom namjerom, da nebude taj drugi za-

stupnik izabram članom zemaljskoga od-
bora?! Što li je nadalje nego li zloraba
moći većine, ako izruči saborska većina
sve izborne spise slavenskih zastupnika
verificionom odboru i onda, kad neima
nikakva utoka, dočim nečine toga sa ta-
lijanskimi zastupnicima? Što li je, gospodo
moja, drugo nego li zloraba moći većine,
ako izbor trojice zastupnika, dok bijahu
još tamo, uništi, pink da se zatimi u i
izvan sabora tako dugo demonstrira, dok
se prisili ostalu šestericu slavenskih za-
stupnika ostaviti sabor i mjesto, i da tada
preostali četiri talijanski zastupnici izvan-
skih občina izaberu člana zemaljskoga
odbora naproti osmorici slavenskih za-
stupnika izvanskih občina, te da taj član
zemaljskoga odbora kroz šest godina rada
od 1895. ili 1896. tamo ostane?! (Čujte! Čujte!). Što li je, gospodo moja, drugo
nego li zloraba moći većine, ako se već
sada u novinali talijanske stranke priob-
ječe, da će se izbor jednoga slavenskoga
zastupnika, koji bijaše izabran posve za-
konito sa većinom od dvih trećina, uni-
štititi, i to jedino s toga, da se tim njegovo
imenovanje na stanovito mjesto osvjeti? Što
li je, gospodo moja, drugo nego li
zloraba moći većine, tako se slavenski
zastupnik od občinstva na galerijah ili
od članova većine čak prieći, da se služe
u saboru svomu jezikom i jezikom većine
stanovništva pokrajine?! Što li je drugo
nego li zloraba moći većine, ako većina,
i to prvi put na predlog zastupnika dra.
Bartoli-a stvari zaključak, da se nesmije
u saboru u hrvatskom i slovenskom jeziku
razpravljati?! Što li je drugo nego li
zloraba moći većine, ako se većina i tada
slavenske zastupnike govoriti njihovim je-
zikom, pošto bijaše spomenuti zaključak
od Njeg. Veličanstva uništen?! Što li je
drugo nego li zloraba moći većine, ako se
je i po drugi put takav zaključak stvorilo
i po drugi put od Njeg. Veličanstva uništen
bio, pa su ipak slavenski zastupnici od
većine i od galerijah priečeni govorili
svojim jezikom, te se predsjednik nedrži
samo zaključka, što ga je Njeg. Veličanstvo
da puta uništilo, već dapace izričito kaže,
da se je toga držao, toga da se drži i
toga da će se dižati?! (Čujte! Čujte!).

A što li je drugo nego li zloraba
moći većine čitavo postupanje zemaljskoga
odbora Istra na svih poljih uprave, i po-
stupak svih talijanskih većina u občinama,
u kojih gospodaju, po kojem se zemaljski
odbor i vlađajuće talijanske većine za slav-
ensko pučanstvo, koje stanuje u pokra-
jini, odnosno u dotičnoj občini, ne samo
nebirnu, već dapace nastoje i sve podu-
zimaju, da ono ni u prosyjeti ni u gospo-
darstvu nenapreduje.

Pitam sve pravedno misleće: postupa-
li na taj način njemačku većinu u tiro-
skom i hrvatsku u dalmatinskom saboru,
na koje je dr. Rizzi stalno mislio, naprav-
talijskim manjinam?

Postupanje c. kr. vlade u saboru.

Pita se nadalje: Kako se ponaša na-
prim opisanim odnosačem u istarskom
saboru c. kr. vlade i njezini činovnici?
Neću da mnogo navadjam, već ču samo

zakazati, da je sadašnji namjesnik, kad je
dosao prvi put u istarski sabor, samo ta-
lijanski govorio, i da nije imao, pošto su
se slavenski zastupnici u onoj sjednici,
kojih je on prisustvovao, takodjer svojim
materskim jezikom poslužili, te se radi
toga najprostije sablazni dogodile, priečijeg
posla, nego li podali se k slavenskim za-
stupnikom da ih nogovori neka razprav-
ljaju u talijanskom jeziku. (Čujte! Čujte!).

Ces. kr. vladni zastupnik služi se iz-
ključivo, izuzam pozdrava na početku, ta-
lijanskim jezikom, (Čujte! Čujte!) a upitan
kako to radi, pozivlje se na to, što je
razpravni jezik talijanski.

On, c. kr. vladni zastupnik, ne radi
samo proti državnim temeljnim zakonom,
već takodjer izravno proti previšnjoj odluci,
kojom bijahu zaključci talijanske većine o
talijanskom jeziku kao izključivo rasprav-
nom, opetovno uništeni!

O tom bijuše dne 12. decembra pro-
šle godine podnešena interpelacija, te se
može svakog iz nje osvijedočiti o tom, koje
riječ je u tom pogledu zastupnik vlade

izrekao, pošto su iste tamo navedene.
To se je dogodilo pod sadašnjim
ministrom-predsjednikom i upraviteljem
ministarstva nutarnjih posala. Pod njim
ne razdieljuje se više medju zastupnike
zakonske osnove u hrvatskom ili sloven-
skom jeziku; pod njim ne dobivaju više
hrvatsko-slovenski zastupnici brzopisne
izvještaje ob onom, što se je u saboru
hrvatski ili slovenski kazalo; pod njim
priečilo se hrvatsko-slovenske zastupnike
jos više u njihovih pravicah.

C. kr. vlada ne bi se imala držati
samo previšnjih odluka, državnih temeljnih
zakona, već bi moralna takodjer dobrim
primjerom prednjačiti, (Tako je!) te bi
moralna takodjer druge prisiliti, da se drže
zakona državnih temeljnih zakona i pri-
višnjih odluka.

Jednom se je vidjelo u Kranjskoj kako
znaće ona u drugim zemljama postupati.

Imadem ovdje prepis ces. odluke od dne
28. junija 1872., koja bijaše upravljena
zemaljskom odboru Kranjske. Ovoj se je
proti tomu branio, da izradi osnove i u
obće podneske zemaljskom saboru u dvih
jezicima, te na posredovanje zemaljskoga
kapetana uzsledila je ta ces. odluka, po
kojoj bijaše zem. odbor Kranjske prisiljen,
da podnosač saboru osnove i u obće pod-
neske u dvih jezicima. To se je dogodilo,
gospodo moja, u zemlji, u kojoj imade
kako mi se čini samo 5% Njemačaca na-
pram 95% Slovenaca.

Nu vlada ne čini toga u Istri te je
još osobito znajuće, što vladni činovnici
ne nastoje same sve zabošutiti, što se u
saboru događa, već da nije o tom po
svoj prilici niti središnja vlada obave-
stena. Značajno je takodjer, što se većinu
članova većine, koja tako postupa, kao
što sam prije spomenuo, označuje kao
unjerenu stranku, kao umjerene ljudi, i

sto smo mi, koji hoćemo da se služimo
svom jezikom, toli svetim pravom, da ga
svečijeg nema, predstavljeni kao radikalci,
kao neumjereni i Bog si ga znao, što jošte.
(Konac sledi.)

Izlazi svakog četvrtka i petka
i podne.

Nedjeljni dopis se vraćaju,
i ne podpisani netiskuju, a
netiskani neprimaju.

Predplata za postarino stoji:
6 K u obče, na godinu
ili K 6,—, odn. K 3— na
pol godine.

Izvan carevine više postarina.
Plaća i utrata se u Fall.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici
Giulia br. 5 te prima stranke
osim nedjelje: svakog svakdan
od 11—12 sati prije podne.

Iz carevinskoga vieća.

Bec, 8. marca 1902.

Držanje talijanskih zastup-
nika kod razprave o tršćanskih
dogodajih.

Basevi primio je bio predsjedničtv
odbora, koji je imao razpravljati dogo-
daje, koji su prinučili vlada da je po-
primila za Trst iznimne mjere, Hortis bi-
lježničtv; jedan ni drugi nisu obavljali
svojih služba. Hortisa je zamjenjivao u
bilježničtvu Svenjemac Franko Stein. Hortis
je dokazao da svojimi „govori“, da nije ni
posoban voditi zapisnika odborskih. On
je „govorio“ u svakoj sjednici, i izvrao
pomilovanja i smijeha. Basevi nije u od-
boru progovorio javno niti rieči tim više
slijedio se je oko predsjednika odbora i
oko izvjestitelja. Za predloge Ellen-
bogenove niti Hortisove nije
ni on, kako već spomenut smo,
glasova, premda je bio kod odnosi
i u obće kod svih sjednica.

Novinski glasovi posle glas-
ovanja o tršćanskih dogodajih.

Da nije Čeha, koji su samo iz načela
glasovali proti iznimnom stanju, Hortis
i drugovi bili bi imali za svoje, odnosno
Ellenbogenove predloge, možda trideset
glasova: sive, socijalno-demokratske i
svenjemačke. A kako zastupnici, tako su
se i novine izjavile za vladu, a proti
Talijanom i njihovim rečenim za-
stupnikom. Jedina „Arbeiterzeitung“ je
otvoreno za nje. Nit sama svenjemačka
glasila nisu se izjavila za Talijane. Zaštiti-
nica Talijana, „Neue Freie Presse“ nije
našla ovaj put ni rieči u prilog Talijanom.
„Reichswehr“ imala je uvodni članak proti
Talijanom, gdje je osobito udarila proti
irredentistom u Italiji, koji se toliko zau-
zimaju za Talijane u Austriji, kao da
stenu u groznom jarmu austrijanskog i
trpe. Rekla je onim irredentistom, da bi
botje učinili, da se brinu za one mnozine
ljudi u Italiji koji svaki dan glad trpe.

„Fremdenblatt“ iztiče kako su Hortis
i Ellenbogen, posle govora ministra-pred-
sjednika, ostali osramočeni. Navodi činje-
nica, podkrepljenih sa svjedoci, najviše
Talijani, pobjeo je ministar-predsjednik nji-
hove tvrdnje, prikazao kako su lažno bili
informirani. Glasovanje, ne iz ljubavi prema
ministru-predsjedniku ili vladu, nego iz
ljubavi do istine, pokazalo je, kako bijaše
i preveč razlog i opravdavanja za iznimno
stanje.

„Vaterland“ iztiče, da su se tršćanski
Talijani zauzeli za izmet u Trstu, i to sa
neistinitim, lažljivim pripovjedkami, i da
su s njima žalibote išli i drugi Talijani.
Za to njim stalno neće biti zahvalna ve-
lika većina tršćanskoga pučanstva. Nagla-
suje takodjer, da poznavaoci školskih od-
nosti u Trstu tvrde, da je obuka u
Trstu na najnižem stupnju.

„Deutscher Volksblatt“, u uvodnom
članku, odobravajući postupak vlade i od-
uculan govor ministra-predsjednika, zamjera
ministru-predsjedniku samo to, što nije
označio dogodjaje u Trstu sa irredentisti-
čkoga stanovišta. Piše doslovno: „U jednom

imenovanju u osobu namjensku plemićke potrošnje. Svršivši, stupio je na vježbeni rad, te dobrodošlu, a poslijevje priviteljem. Ustavio za unutarnje odjeljenje. Od 1890. godine, učinkovit kod ministra sega. Grof kao odjel, koji poslove za ministarstvo vrlo izvukao je ovim zamjenstniku. Po službi u Lichtenburgu. Imao se je kod Revinfontaine sastati sa 1300 momaka. Između Tevíbotha i Pamphil-Keila napao ga je Delarey s triju strana i hametom porazio. 500 konjanika, koje su buri četiri milje progonili, unakoj je u Marienburg i najavilo onđe, da je Methuen zarobljen sa svojim štopom i da su buri oteli Englezima sve topove i sve vozačstvo. Brzojavajući, da je general lord Methuen u borbi s burškim generalom Delarejem na stegnu ranjen. Uzrujanost, što ju je izazvala depeša lorda Kitchenera u Londonu o porazu lorda Methuena, dade se prisposobiti samo s onom, što je zavladala prije dve godine, kad su Englez doživjeli poraz za porazom u južnoj Africi.

Pokrajinske:

Iz sjednice zemaljskoga školskoga vijeća za Istru. U poslijednjoj sjednici c. kraljevskog školskog vijeća za Istru, obdržavanoj dne 26. februara t. g. u Poreču potvrđena bijahu slijedeća predloženja: da se imenuje g. Antuna Scopinichu učiteljem II. reda, g. Antona Zanetiću i g. Josipu Angeliju učitelji III. reda kod pučkih škola u Puli; g. Češkoj Šepić učiteljicom III. reda na pučkoj školi u Klancu; g. Češkoj Vasiliji Frančiću učiteljicom III. reda kod pučke škole u Pazinu; g. Frani Barbalicu učitelju III. reda na pučkoj školi u Bervu i g. Anu Battig učiteljicom III. reda u Brtonigli.

Radi nestasice natjecatelja ili radi poimanjavanja propisanih uvjeta zaključilo je zemaljsko školsko vijeće, da se razriješi natjecajući ponovno za mjesto ravnajucog učitelja u Gorenjkoj Vasi, Čepiku, Gologorici i Plominu, na mjesto nadučitelja u Sišanu i podučiteljice u Medulinu.

Zaključeno bijaše nadalje, da se ustroje mještane pučke škole na Vranji i u Sv. Lovreču od Predube.

Odlučeno bijaše, da se povedu izvidi radi ustrojenja novih škola u Sušnjevici, Montrilju (Sv. Ivan) i Belju; da se uredi školski polazak u Plavljah, da se ustroji gradjanska djevojačka škola u Rovinju.

Dozvoljeno bijaše, da se prenese sjelo škole iz Drage u Krvavi potok.

Prihvaćeni bijahu predlozi, da se urede ženske ručne radnje u školama u Petroviji, Materadi, Opatiji i Barbani, te u pomoćnim školama u Pomjanu i kod Majke božje od Zdravljice.

Utok stanovnika porezne obćine Rižan-Rozarij proti odluci zem. škol. vijeća, kojom se je odbilo molbu za ustrojenje pučke škole u njihovom mjestu, upućen bijaše na ministarstvo nastave.

Za dječko pripomoveno dražtro sabravo Ivan Vitasović u krčini Josipa Komparić K 4-20 u Marčani. Darovali su: Ivan Vitasović K 1, Viktor Marotić K 1, Čalić Matko 30 h., Martin Pušar 20 h., Siljan Mate 20 h., Komparić Josip 20 h., Komparić Tuma 20 h., Mandalenin Ivo 20 h., Grgo Postolar 20 h., Miho Stomić 20 h., Ante Crvenica 20 h., Ante Vitasović (Hrvatsko kolino 20 h.), Muse Arbanasa kolino 10 h.

Iz Osora pišu nam 5. t. m.: Prošle godine imali smo ovdje obćinske izbore, kojom prigodom bijaše izabrano osam Osorana i deset Nerezinaca. Većina zastupnika je naša, što silno peče naše narodne protivnike, jer nemogu izabrati svoga čovjeka za obćinskoga načelnika. Radi toga se je i zatezalo sa tim izborom. Dne 27. februara pozvalo je obćinsko gla-

varstvo svih 18 zastupnika, da prisustvuju sjednici, na kojoj se je imalo izabranje načelnika i obćinske savjetnike.

U Lošinju došao je glavom sam katarski kapetan g. pl. Scarpa, koga su dočekali u Nerezinu, gdje ga je dočekao načelnik Salata i Dinko Zorović Šute. Ovo je našim odmah opalo u oči, što su ova dvojica dočekala kapetana u Nerezinu. Naši su odatle zaključili, da im se nešteta kuha. G. kapetan odsjeo je kod Zorovića te se kasnije s njim i načelnikom odvezao put Osora.

Dosavamo, pošao je kapetan pregleđati župni ured; u 10 sati pozvane zastupnike zvonom na okup. Pristupiše sami zastupnici iz Nerezinu, dokim su Osorani ostali doma.

Pročitani bijahu odnosni paragrafi zakona o konstituiranju obćinskoga zastupstva, pak rekoše zastupnikom, da se načelnika nemože birati, jer neima dostatnog broja zastupnika.

Iza togu bijaše dignuta sjednica i kapetan pozove prisutne, da ostanu u obćinskoj dvorani, da se malo pogovore. Iza toga počeo je kapetan Scarpa priblišati naše zastupnike neka izaberu načelnikom Salatu, jer da takva čovjeka nemože se naći među svim ostalim zastupnicima; njega da vrće preporuča junta i druge oblasti; svi da ga žele načelnikom.

Sviestni naši zastupnici odbrusile kaptetu odlučno i bezobzirno, da oni Salatu neće, da onaj koga preporuči vlada može biti vladin prijatelj, onaj koga preporuča junta, može biti njezin prijatelj, ali ni s jednim ni drugim nije dokazano, da je on i prijatelj puka, prijatelj občinara.

Medju našimi zastupnicima i kapetanom palo je i oštrelj rieci a pristaša Salatin Malabotich učinio mudro, da je sakrio na vreme jezik za zube.

Za 15 dana pozvati će valjda opet zastupnike, da biraju načelniku i savjetnike i viditi ćemo, hoće li g. Salata onaj put sretnije proći.

Naši zastupnici preporučamo, da se drže čvrsto i mužato, da im nebudemo morali reći, da su brhani obukli.

Osim pako, koji se mješaju u poslove obćinskih

zastupnika savjetujemo, da drže jezik za zubim, jer i nad njima inade gospodara.

Neka nezaborave gospoda, da je otvoreno carevinsko vijeće i da se sada narodni za-

stupnici lako pogovore sa gospodom mi-

nistri. Mi se nedamo groziti od nikoga ni

ćemo ići u vrijeđu mirno podnašati.

Osorski občinari.

Iz Maloga Lošinja pišu nam 6. t. m.: Poslednji dopis u vašem cijenjenom listu iz našega gradića imao je taj uspjeh, da su se irentaši silno srdili, dokim mu je svaki poštene mislići povlađivao. Ovo valja osobito za niže pučanstvo, koje nepuše u gospodski rog. Ali onaj mesopustni dogodaj nije svršio s onim, što vam bijaše do sada odavje javljeno.

Drugi dan t. j. na 10. februara pozvao je naime načelnik stražare i sastavio zapisnik proti šestorici naših čestitih građana i mirovih otaca obitelji; ujedno bijaše učinjeno prijava proti stražmestru i proti političkomu činovniku, koji nisu htjeli pružiti pomoći obćinskim stražarcima — jer nisu pomoći trebali.

Ovdje se govori, da bijahu već obavica pozvani na odgovornost, ali neznamo da li pred sud ili pred političku oblast. Međutim je pozvao sud onu šestoricu naših sugradjana na odgovornost. Oni su dakle tuženi radi toga, što su molili stražare — bez polja, bez livađa, bez šuma, a što je još gore, ostao je bez kuce i kućista! U istinu puki siromah. Stvar se odmah prijavila oblastima, no do sada od nikuda još nikakova glasa niti pomoći po-nesrećenom.

Potom dične „Naše Sloge“ utiče se siromašni Blaž do milosrđnih osoba, koje neki bi ga malim novčanim prinosima mogli riesiti najveće nevolje.

Prošle godine zatvorio je obćinski

Čim je otac doznao, da mu je sin u zatvoru, skuo je kuo lav te zahtjevao odlično, da mu smo puste zagroviz se inače, da će vrata dolje baciti. Dizao je dapače i ruke tako, da je stražar bio sav prestrašen i blied kao krpa. Doznao se, da je otac višao, da je on ofac, da će ako treba sam sina pokzari. Istodobno da je predbacio vladajućoj kliki, da je on sa braćom radio i agitirao za njih i da se imadu njima zahvaliti, što sjede visoko.

Ovako se je grozio pristaša gospode na obćini — i nije mu se ništa dogodilo; sve su gospoda prugutala i zabasurila, a sada pozivaju ista gospoda na odgovornost šestoricu naših, koji se nisu nikomu grozili, koji nisu ništa protuzakonita učinili, koji su samo molili.

Tako se postupa s nama ovđje u Lošinju, a s prijatelji gospode na obćini, kako opisamо gori.

Stvar je dakle sada u rukuh sudea i mi ćemo vas o svemu točno svojedobno obavestiti.

Jos nješto: Naši obtuženici služe se u obiteljih većinom hrvatskim jezikom, koji im je materinski, te se je očekivalo, da će ih sudac hrvatski preslušati. Ali jo! Četvorici njih, koji se nedaju ničim preplašiti, dopustio je sudac Basich, da govore hrvatski — premda ih je prekidao talijanski, a ostalo dvojici je rekao: parlitalian, pak su morali govoriti talijanski. On, kao sudac znati će najbolje, da li je to zakonito i pravedno!

Izbori na Voloskom započeli su prekjeko sa trećim tjehom, u kojem su izabrani naši predloženici jednoglasno, dokim protivnici sramolno uzmakoše.

Jubilejni koncert „Slavenskoga pjevačkoga družila“ u Trstu vršiti će se buduće nedjelje. Priprave za taj koncert jesu izvanredne kao što je i zanimanje zanj veliko. Radi se naime i o tom, da se kolik pjevačko druživo tolik slavensko občinstvo grada Trsta sa okolicom oduže velezarskušnom zborovodji g. Šrećku Bartelju, koji slavi onog dana 25.-godišnjecu svog blagovornog djelovanja okolo poduke u pjevanju.

Program koncerta jest vrlo bogat i biran. Medju drugim skladbami nalaze se na programi i one g. Zajca, Fibicu. Smetane itd.

Upozorujemo na taj koncert i prijatelje glosbe i pjevanja u Istri.

Nesreća radi preobilne kiše. Po-rezna obćina Lesišćina u mjestu obćini Roč sastoji s podnje strane iz čistoga laporja, na kojem je plodna lapora zemlja, koja se dade obradjivati. Uslijed poslijedne preobilne kiše prošlih dana dospijela je voda do čistoga laporja, te je prouzročila, da se je gornja našlaga (plodna zemlja nad čistim laporom), na kojoj je čitav imanje (njive, livađe i šume) sefa Filinići, posto koso položena, počela dne 2. t. m. mivati u potok. Sto teče na medju toga zemljistu. Čitava zemljista promjenjena je posvima svoje prvotno lice: zemlja razputana tako, da nije na njivama baš najlaksi posao obradjivati zemlju, dapače pogibeljno, jer su se pojavili poveći prodori, u kojima bi se sjetva gubila, a životinje bi kod oranju ugrevale nogama. Livade su sve porazpucale, te ne će na više mjestu biti moguće nitko kosit. Stabla po šumama većinoma su porazvaljena. Najviše je očito tu nesreću sefak Blaž Mrzlić, čija se kuća nalazila na kraju preobražena zemljista, te koja se je razrušila, pošto je zemlja pod njom razpukrula. Siromah Blaž ostao je tako — može se kazati — bez polja, bez livađa, bez šuma, a što je još gore, ostao je bez kuće i kućista!

U istinu puki siromah. Stvar se odmah prijavila oblastima, no do sada od nikuda još nikakova glasa niti pomoći po-nesrećenom.

Potom dične „Naše Sloge“ utiče se siromašni Blaž do milosrđnih osoba, koje neki bi ga malim novčanim prinosima mogli riesiti najveće nevolje.

Novac nek se šalje neposredno na ime nesrećnika Blaža Mrzlića pok. Mata Lesišćina, posta Lupoglava (Istra).

Imena milosrđnih darovatelja objelodanići će se u svoje doba u dičnoj „Našoj Slogi“.

Uvhvaćen anarhist. Iz bečkih listova doznaјemo da bijaše dne 5. t. m. u Trstu uhvaćen 27-godišnji anarhist Atilio Depangher iz Kopra (ličac (slikar) soba, kod koga da je redarstvo našo anarhističkih spisa i listova. Čudnovato nam je što moramo doznačiti za ovake vesti iz bečkih novina, dočim šute o njima tečanski listovi, koji su na izvoru. Mi shvaćamo šutnu židovsko liberalnih listova, ali gdje su službeni i poluslužbeni listovi. U njim se prikazuju možda ovakvi slučaji o bićinim i igrarijama tečanskih derana!

Iz drugih krajeva:

† Prof. dr. Kurz. Pred zgradom carevinskoga vjeća bile su u petak dne 7. t. m. i slijedeći dana izvješća na pol stiega obie zastave, koje se uvječi viju kad carevinska vjeća zasjeda. Preminuo je zastupnik prof. dr. Kurz, član mlađečke stranke. S njim je izgubio česki narod čestitoga, radinoga, učenoga domoljuba, a zastupnika kuća vriđenoča člana, strukovnjaka u školskih starih. Bio je ljubezniv suprug i otac. Diočio se je sa svojom kćerju, lani udanom, i sa svojih pet sinova, koje je na fotografiji uruk sobom nosio i u prigodi prijateljem pokazivao. I njih dva ili tri su već izučeni i u liepili službali postavljeni, dokim su ostali na naukah. Marljin je bio kao mraz. Uz svoje zvanice poslove, uruk se je i čim drugim koristnim za narod bavio. Izdavao je strukovni list i pisao brošure. Među bečkim Česi držao je predavanja, i pomogao njim ustrojiti dō 30 društava. U českem klubu bio je dugo tajnik i blagajnik. U zastupničkoj kući bio je sa svakim prijateljem i uživao je velik ugled, prem se nije htio izticati: bio je član proračunske odbora, i predsjednik načkovnoga odbora. Kod razprava o školstvu uruk je i on sudjelovao, i pokazivao veliko znanje i poznanje odnosa na školskom polju. Pred kratko navršio je trideset godina profesorskoga služovanja. Bio je 55 godina. Svak mu je još prije Božića zavijao na čitom zdravlju, i računao ga kao četrdeset godišnjega muža. Skoro celi mjesec januar bio je zaokupljen poslovima u proračunskom odboru. U to doba nabrojao se je nejakakva bolest, najbrže u moždjanib. tako da ga je početkom februara jedva poznati bito. Bolesan presepio se je k svojoj obitelji Prag, i tamo izdalino suoju blagu dušu. Na njegov sprovod u Prag putovali su zastupnici raznih naroda. Hrvatsko-slovenski klub i pojedini njegovi članovi izrazili su brzjavno svoju sućut udovi pokojnika i njihovoj djeći. Bog mu dao lako duši. Ugledali su mnogi u njegovu mā i rad za narod!

Zagreb — za našu družbu. Iz Zagreba pišu nam početkom t. m. Dne 2. t. m. obdržavala su sva zagrebačka pjevačka družila zajednički komers u prostorijama „Sokola“, kojeg čisti dohodak bio je namijenjen družbi sv. Cirila i Metoda u Istri. Uz latinsku bila vrlo nizka i to 25 novčića, da se time dade prilike i nižim siromašnjim slojevima, da sudjeluju kod komersa. Občinstvo odazvalo se je pozivu na taj komers u takoj velikom broju, da su još prije otvorenja istoga bile sve dvorane i galerije kreatne, te su se mnogi morali povratiti kući. U 8½ sati otvorili g. Juraj Vrbanić komers sa prekrasnim pozdravljajućim govorom, u kojem je izticao, da hrvatska pjevačka družila u Zagrebu zajedno sa „Sokolom“ i „gradjanskim strejanom“ priređuju ovaj komers, da priskoče u pomoći svojoj rođenoj braći na zapadu, koja jedva stjenju pod jarmom tudišnjstva. Zatim zače govornik lunatili kratkim i jezgovitim besjedom bjeđeno stanje Istrana napose na naučenom polju

te izakne, da imade u Istri do 17 hiljada djeće hrvatske narodnosti, koja ne polazi skole, jer je neimada. Upozorio je prisutne na onaj u nebo vapijući poziv družbe za „dobru ruku“, iz kojeg da je razvidno, da sudbina Hrvata u Istri nije još nikada visjela na tako tankoj niti kosto sada. Istra je — reče govornik — naša predstraga na periferiji hrvatskih zemalja, pa ako pustimo, da nam to predstraže pogine, pogibosmo i mi. Za Istrom dolazi red na samu Hrvatsku, a hocemo li da nam se ovi očeva, onda pomognimo Istri, da nam se uzdrži i zapamtimo si rieci velikog hrvatskog pjesnika Preradovića, koji, govorac o jeziku, pjeva:

„Bez njega si bez imena,
Bez đedova, bez muka,
U prošlosti sjena puka,
U budućnosti niti sjena!“

Governika je oduševljeno občinstvo burnim prekidanjem povladjivalo. Zatim začelo su izvadjati pojedine točke programa, među kojima su se zaredale nazdravica za nazdravicom. Baš zanosno nazdravio je istarskoj braći pjesnik N. Kolić, crtajući nesnosno stanje istarskih Hrvata i plemenitu svrhu družbe. Pjesnik Gjalski nazdravio je sjevernoj predstrazi, braći Poljakom, koji jedva jedvece uzdišu pod težkim jarmom dvljih Magjara. dr. Vrbanić nazdravio je zatim domovini a Kukuljević-Sakcinski krasnomet spolu. Vatrenim i zanosnim rječima govorila pozvala Hrvatica gdje. Miletić o dužnostima hrvatskih majka i kćera i o načinu kako da se otresu njemstine, koja se je navikla u sav javni život. Govorili su još mnogi drugi govoraci i posto je bio g. Sirovatka nazdravio istarskim prvakom dr. Legioni i Vj. Spinčiću, zaključio je starosta dr. Vrbanić komers za lavalivši se ponovno svima koji su doprineli, da je komers u moralnom i materijalnom pogledu tako lijepo izbaio. Čisti dohodak tog komersa nadmašuje 1000 kruna. Tako je opet Zagreb jednom pokazao, da nije samo srediste i glava hrvatskoga naroda, već da znade i shvatiti, i vršiti svoju zadaeu, koja se sastoji u tome, da one ogranki hrvatskoga naroda, koji se nalaze na periferiji i koji su izloženi najvećoj pogibelji, moralno a kada užreba i materijalno podupire.

Iz Gorice pišu nam 8. t. m.: Vaša vjest, priobčena u predposlednjem broju „N. Sl.“ o budućem tršćanskom biskupu, osnovane bijaše na dobrom temelju.

Istina je, da je ovde bio kod našeg kardinala ravatelj zavoda „All'Anima“ preć. g. Nagel iz Rima, da se obavestiti o odnosojih u tršćansko-koparskoj biskupiji; nadalje je istina, da je on kasnije izjavio, da nemari zasjeti na tčnovitu stolicu tršćanskih biskupa, i to valjda nakon obavestih, koje je dobio dijelomice u Gorici, a dijelomice iz Trsta.

Kardinal Missia nije mu valjda zahtijeo potekočko, koja čekaju svakoga biskupa u Trstu radi upitnjanja židovsko-liberalne štampe u crkvene poslove, zbog obiesti talijanskog svećenstva i radi do sada pokazanog nemara od strane oblasti, koje nisu znale ili htjele štititi biskupsku vlast ni onda, kad su to strogo crkveni i državni interesi zahtjevali.

Nu dvojimo, da je kardinal preć. Nagel položaj u tako crnih bojih predstavio, a da bi ga bio tim posve razočarao i na to sklonuo, da se odmah odreće svake želje preseliti se iz Rima u Trst. Kardinal je nasuprot bez dvoje nastojač nagovoriti g. ravnatelja, da se neodreće kandidature da ne dobjiva ponudjenog mesta, ali bi reć, da nije uspio.

Preć. Nagel pisao je iz Rima kardinalu, da se ne čuti dosta jakim a da bi mogao uspješno slatinati sve potežkoće, koje ga čekaju u Trstu, pak da odklanja radi toga ponudjenu mu čast.

U ovdašnjih svećeničkih krugovih govori se, da kardinal nije izgubio nade, da skloni svojega i vladine kandidata pa to,

da neodobrije biskupske stolice u Trstu. Ako je ta vijest istinita, tada će biti težko preć. g. Nagelu odoljeti takvom nagovoru i tučkom uplivu. Na njega će bez dvojbe djelovati i austrijski poslatnik kod sv. Stolice kuno i drugi crkveni dostojanstvenici, koji stoje u doticaju sa našim kardinalom ili sa našim poslaničtom. Značajno je, da je ta zadaca povjerena kardinalu gorickom, za koga znademo, da je veći prijatelj Niemaca nego li Slavena ili Talijana. Ili je možda on sam kandidat za tršćansku biskupiju pronašao, te nastoji sada, da svoju osnovu proveđe, pa ako mu se to posreći, možemo vam unaprijed kazati, da će se doduše Talijani smatrati nezadovoljnim, ali neši u ono biskupiji biti ce u istinu nezadovoljni.

Talijanski dјaci pod obtažnjom. U Inomostu započela je iztraga proti talijanskim sveučilišnim dјakom, koji su poznate nemire i izgrede tamo izazvali. Dne 7. t. m. poslušano bijaše pred sudom u Inomostu sedam dјaka, a tuženo je u svemu preko 20 talijanskih sveučilišnih dјaka u Inomostu, Beču i Grazu radi zločina javnoga nasilja.

Dva naučnika traži naša tiskara, i to jednoga za knjigovežnicu, a drugoga kao strojarskoga naučnika. Isti moraju biti krepkoga zdravlja, između 14. i 15. godine, dobrog ponašanja te iz hrvatske ili slovenske rodbine. Oglasiti se je kod uprave tiskare.

Mladi trgovac
želi otvoriti trgovinu u kojem mjestu Iste, te išče shodno mjesto za dućan, gdje bi mogao uspjevati. Umoljava se naše rodoljube, da jave uredničtvu „N. Sloge“ prikladna mjesto za uspješnu trgovinu u njihovim krajevima.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj
Trst

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marenzi, područnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurenca nemoguća jer je pokućstvo iz **prve ruke**.

Strana 1250

RJEČNIK HRVATSKO-TALIJANSKI.

Pripravio ga za tisk
DRAGUTIN A. PARČIĆ
Hrvatski kanonik u Rimu.

Treće pomoćno i popravljeno izdanje.

Cijena po iztisku:

- a) Meko vezan 6 kruna;
- b) Tvrdo vezan 8 kruna.

Narubne nepropodlačene, odpremaju se pouzete.

ZADAR.
Tisk u nakladi „Narodnoga Lista.“
1901.

Strana 1250

Tafta za turite od L. LUSER-A.

Najbolji i priznati lek

za kurje oči žužilevitost itd.

Glavno skladiste:

Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling

Luser K 100
Dobiva se u svim ljekarnama.

čaka se da:

Tafta za turite

za